

**دستاورد های سیاسی
انقلاب اسلامی**

www.ketab.ir

سرشناسه: زواره، ساره، ۱۳۶۳-
 عنوان و نام پدیدآور: تاوهای سیاسی انقلاب اسلامی / تألیف ساره جمالی زواره
 مشخصات نشر: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۶۳، ۲۲۰ ص.
 مشخصات ظاهری: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ ۱۳۶۵
 فروست: دانستیهای انقلاب اسلامی برای جوانان؛ ۱۳۹۰
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۸۶۹-۴
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه ص ۲۰۱
 موضوع: ایران-- تاریخ-- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷
 موضوع: Iran-- History-- Islamic Revolution, 1979--
 موضوع: Influence
 موضوع: ایران-- سیاست و حکومت-- ۱۳۵۷
 موضوع: Iran-- Politics and government-- 1978
 شناسه افزوده: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ج ۲ / ت ۱۵۶۴ DSR
 رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۰۵۱۵۴

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
پیرروانقلاب اسلامی

عنوان: دستاوردهای سبک انقلاب اسلامی

تألیف: ساره جمال پور

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۷

شمارگان: ۲۵۰۰ قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۸۶۹-۴

ISBN : 978-964-419-869-4

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه‌روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۱۷	پیشگفتار
۱۹	فصل اول: درآمدی و تغییر اجتماعی
۲۱	کارآمدی
۲۱	مفهوم کارآمدی
۲۲	نظریه‌های کارآمدی
۲۲	۱. نظریه‌ی توفیق
۲۳	۲. نظریه‌ی سیستم
۲۳	۳. نظریه‌ی رضایت مردم
۲۴	۴. نظریه‌ی نسبیّت
۲۴	۵. نظریه‌ی عمومی عمل
۲۵	عناصر اصلی کارآمدی حکومت
۲۷	اهمیت و جایگاه کارآمدی
۲۷	کارآمدی و انقلاب‌ها

کارآمدی و نظام‌های سیاسی ۲۸

اثبات صحت و اتقان یک ایدئولوژی ۲۸

رابطه‌ی کارآمدی و مشروعیت ۲۹

شاخصه‌ها و مؤلفه‌های کارآمدی در اسلام ۳۱

تغییر اجتماعی ۳۳

فصل دوم: دستاوردهای سیاسی انقلاب اسلامی در

تعد داخلی ۳۷

بررسی تغییرات در ساختار حکومتی ۳۹

نوع حکومت ۳۹

حاکمیت نظام استبدادی در ایران قبل از انقلاب

اسلامی ۳۹

دوره‌ی پهنی ۴۲

۱. قرائت اصیل از اسلام و برقراری حاکمیت

الهی ۴۹

۲. نظریه‌ی ولایت فقیه و کفایتان مردم‌سالاری

دینی ۵۵

مؤلفه‌های مدرن نظام جمهوری اسلامی ایران ۶۲

چگونگی نگارش قانون اساسی در دوران مشروطه ۶۲

اصول بنیادین اولین قانون اساسی در ایران ۶۴

۱. جایگاه دین ۶۴

۲. جایگاه سلطنت ۶۵

۳. حاکمیت مردم ۶۵

۴. حقوق مردم ۶۶

- ۶۶..... چگونگی بازنگری در قانون اساسی
- ۶۷..... تغییرات در قانون اساسی مشروطیت
- ۶۷..... قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۷۰..... حاکمیت الهی در قانون اساسی
- ۷۱..... ۱. اعمال قوانین اسلامی
- ۷۱..... ۲. رهبری دینی
- ۷۲..... مجلس
- ۷۲..... مجلس در دوره‌ی مشروطه
- ۷۵..... مجلس در دوره‌ی پهلوی
- ۷۹..... مجلس بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
- ۸۳..... نظارت و کنترل واقعی مجلس بر قوه‌ی مجریه
- لزوم اسدسی بودن مصوبات مجلس و کنترل آن توسط
- ۸۷..... شورای نگهبان
- اشکال مشارکت مردم در قانون‌گذاری جمهوری
- ۹۷..... اسلامی ایران
- ۹۷..... حاکمیت مردمی در قانون اساسی
- مشارکت مستقیم مردم از طریق کمیته‌ی
- ۱۰..... مراجعه‌ی مستقیم به آراء عمومی
- مشارکت غیرمستقیم مردم در قانون‌گذاری تمام
- ۱۰۱..... جمهوری اسلامی ایران
- الف- اختیارات شوراهای اسلامی کشور در زمینه‌ی
- ۱۰۱..... تدوین و تکوین قانون اساسی
- ب- نقش فتاوای مجتهدین بر قانون‌گذاری جمهوری
- ۱۰۳..... اسلامی

۱۰ ..... دستاوردهای سیاسی انقلاب اسلامی

ج- تأثیر نظریات علمای حقوق بر قانون گذاری

جمهوری اسلامی ایران ۱۰۴

د- نقش عرف بر قانون گذاری جمهوری اسلامی .. ۱۰۵

ه- تأثیر نظارت مردم بر دولت بر قانون گذاری

جمهوری اسلامی ۱۰۶

مطبوعات و رسانه های گروهی: ۱۰۷

احزاب و تشکیلات سیاسی صنفی و مذهبی ۱۰۸

اجتماعات و راهپیمایی ها ۱۰۹

آزادی ۱۱۰

آزادی فردی یا آزادی تن ۱۱۲

آزادی فکر و اندیشه ۱۱۲

آزادی بیان و مطبوعات ۱۱۴

برابری ۱۱۵

شاخصه های فساد و صلاح در نظام حکومتی ایران ... ۱۱۶

۱. فساد سیاسی ۱۱۷

۲. فساد اخلاقی ۱۱۹

فساد حکومتی ۱۲۲

فصل سوم: دستاوردهای سیاسی انقلاب اسلامی در ربع

خارجی ۱۲۷

استقلال و نفی وابستگی ۱۲۹

۱. نفی سلطه گری در داخل ۱۳۰

۲. نفی سلطه پذیری در خارج ۱۳۵

تمدن سازی جمهوری اسلامی ۱۴۲

۱۴۳..... سطح تحلیلی فردی

۱۴۳..... سطح داخلی

۱۴۵..... سطح منطقه‌ای و حوزه‌ی جهان اسلام

۱۴۸..... سطح بین‌المللی انقلاب اسلامی ایران

۱۵۰..... تمدن نوین اسلامی در اندیشه‌ی آیت‌الله خامنه‌ای

امکان یا امتناع تمدن نوین اسلامی در بازخوانی

تجربه‌های تمدنی ۱۵۰

عصر نبوی، خاستگاه تمدن اسلامی ۱۵۲

درخشش تمدنی سده‌های سوم و چهارم هجری .. ۱۵۳

عمل و فعل نامه (ع) در تمدن‌سازی اسلامی ۱۵۴

رشد و افرازن در تجربه‌ی تمدنی غرب ۱۵۵

روحیه‌ی کار و تلاش در تمدن غرب ۱۵۶

تجربه‌ی جمهوری اسلامی ایران در امتداد تمدن

اسلامی ۱۵۶

مفهوم‌شناسی تمدن نوین اسلامی ۱۵۸

نسبت مفهومی «تمدن اسلامی» و «زندگی تمدنی» ۱۵۹

ارکان تمدن اسلامی ۱۶۳

الف) ایمان به اسلام و ارزش‌های توحیدی ۱۶۴

ب) توأمانی «نقل» و «عقل» ۱۶۶

ج) نوگرایی ۱۶۵

ه) عزتمندی و عدم وابستگی ۱۶۶

و) مجاهدت ۱۶۷

اهداف تمدن اسلامی ۱۶۸

الف) پیشرفت مادی، رشد، توسعه و اعتلای اقتصادی

- ۱۶۸ ..... دنیای اسلام
- ۱۶۹ ..... ب) ارتقای علم و فناوری
- ۱۶۹ ..... ج) برقراری عدالت اجتماعی
- ۱۷۱ ..... د) اعتلای معنویت و اخلاق
- ۱۷۲ ..... ه) تبیین و تحقق زندگی مطلوب اسلامی
- ۱۷۴ ..... شاخص‌های ترازبایی تمدن اسلامی
- ۱۷۴ ..... الف) شاخص اصلی: تعالی و سعادت انسان‌ها
- ۱۷۵ ..... ب) شاخص نمادی
- ۱۷۶ ..... ج) شاخص تمایزبخش
- ۱۷۶ ..... ا) نهاد و تکوین تمدن اسلامی
- ۱۷۷ ..... پیش‌نیازهای شکل‌گیری تمدن اسلامی
- ۱۷۷ ..... الف) شناخت و مواجهه با چالش‌ها
- ۱۷۸ ..... ب) ایجاد و حمایت از فضای انتقادی
- ۱۷۸ ..... ج) آینده‌نگری در تمدن‌سازی
- ۱۸۰ ..... مراحل تکوین تمدن اسلامی
- ۱۸۱ ..... مرحله‌ی اول: وقوع انقلاب اسلامی
- ۱۸۲ ..... مرحله‌ی دوم: تشکیل نظام اسلامی
- ۱۸۳ ..... مرحله‌ی سوم: تشکیل دولت اسلامی
- ۱۸۵ ..... مرحله‌ی چهارم: تشکیل کشور اسلامی
- ۱۸۶ ..... مرحله‌ی پنجم: تشکیل تمدن بین‌الملل اسلامی
- ۱۸۷ ..... الزامات رسیدن به تمدن اسلامی
- ۱۸۸ ..... الف) الزامات تمهیدی اساسی
- ۱۹۱ ..... ۲. پرورش انسان
- ۱۹۳ ..... ب) الزامات کاربردی

فهرست مطالب ۱۳

۱. نظام‌سازی و تعالی الگوی مدیریت ۱۹۳

نتیجه‌گیری ۱۹۹

کتابنامه ۲۰۱

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از وظایف دولت‌ها تلاش در جهت حفظ و اشاعه‌ی این نظام‌ها، نظام سیاسی خویش به نسل‌های بعدی می‌باشد که این صورت بی‌توجهی به این مهم، نظام سیاسی با مشکل مواجه می‌گردد. این فرایند اصطلاحاً «جامعه‌پذیری سیاسی» نامیده می‌شود. جامعه‌پذیری سیاسی از اوان زندگی به تدریج شکل گرفته و در مرحله‌ی نوجوانی و جوانی به شکل کامل خود نزدیک شده که در این میان، جوانان و نوع جامعه‌پذیری آنها نسبت به نظام سیاسی از اولویت و اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌شود، چرا که حال جامعه‌پذیری سیاسی آنها در این مرحله از نوعی آگاهی برخوردار می‌باشد و این روند ممکن است در سراسر زندگی یک فرد نسبت به نظام سیاسی خویش، تداوم یابد و از آن جهت اهمیت دارد که در کشورهای مختلف شهروندان نسبت به رهبران و ساخت‌های سیاسی خود احساس مختلفی دارند و عقاید گوناگونی را ابراز می‌دارند و از سوی دیگر، گرایش‌هایی که شهروندان یک مملکت درباره‌ی امور سیاسی کشورهای

خود دارند، بر چگونگی عملکرد سیاسی نظام اثر می‌گذارد. بنابراین عملکرد یک نظام سیاسی به‌طور قابل ملاحظه‌ای با حالات رفتار و ارزش‌های مردم آن ارتباط بسیار نزدیک دارد، بدین معنی که سیاست در هر جامعه به همان‌گونه شکل می‌گیرد که شهروندان در درون یک نظام به آن اعتقاد دارند و احساس می‌کنند.

در این راستا، کتاب حاضر در جهت حفظ و انتقال پیام انقلاب در تلاطم سیاه‌نمایی‌ها و دروغ‌پردازی‌های معاندان میهن اسلامی، به‌ویژه برای نسل‌های نوجوان و جوان جامعه، به تبیین ارزش‌های سیاسی انقلاب اسلامی و تشریح دستاوردهای آن در سایه‌ی انقلاب اسلامی در حوزه‌ی سیاسی برای گسترش آرمغان آمده پرداخته است. در اینجا ضمن تقدیر از سویسندگی محترم، از تلاش‌های همکاران محترم در مؤسسه‌ی فرهنگی هنری قدردانی می‌شود.

معاونت اسناد انقلاب اسلامی